

Malung-Sälens kommun

Sälens rektorsområde
Rektor Nils-Åke Andersson

Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Sälens skolas fritidshem 2016/2017.

Skollagen (2010:800) 1 kap , § 5

**Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med
grundläggande demokratiska värderingar
och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet,
individens frihet och integritet, alla människors lika värde,
jämställdhet samt solidaritet mellan människor.**

**Var och en som verkar inom utbildningen
ska främja de mänskliga rättigheterna
och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.
Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.**

Mål

Ingen form av diskriminering eller kränkande behandling skall förekomma på Sälens skolas fritidshem.

- Ingen ska utsättas för kränkande behandling eller diskriminering.
- Alla känner att de blir respekterade.
- Alla känner sig trygga på fritidshemmet.
- Alla elever vet vem de ska vända sig till då de själva eller någon kamrat behöver hjälp.
- Alla vårdnadshavare vet vem de ska vända sig till då de tror/vet att deras eller något annat barn blivit utsatt för kränkande behandling.
- Alla vuxna på skolan arbetar medvetet och aktivt för att denna plan följs.

Arbetsgång för likabehandlingsarbetet på Sälens Skolas fritidshem

Trygghetsråd

Skolan har ett Trygghetsråd som arbetar mot diskriminering och kränkande behandling. Trygghetsrådet består av; rektor Nils-Åke Andersson, (kurator Emelie Fjällborg, skolsköterska Ann-Christin Flyrén kallas in vid behov) samt 4 pedagoger (Catta Hjort, Eva-Lena Landmark, Lina Samuelsson och Lillan Lifvendahl). Trygghetsrådet har också i uppdrag att utreda uppdagad mobbning enligt skolverkets allmänna råd för detta.

Kartläggning av otrygga platser/situationer

Förskoleklass den gjord av Ammi och Anneli 31/8 2016

- Sandlådan
- Klätterställingen
- Bakom kullen (eleverna får inte vara där)

År 1 den gjord av Ida Limberg 26/9 2016

- När obehöriga personer kommer in på skolgården.
- Trappen vid nya ingången till matsalen.
- Klätterställningen
- Bakom kullen
- Sandlådan
- Touchballplanerna

År 2 den gjord av Ida Limberg och Lillan Lifvendahl 5/9 2016

- Bakom kullen.
- Klätterställningen
- Gungorna
- Lekstugan
- Bakom modulerna
- Bollplanket
- När obehöriga personer kommer in på skolgården.
- Touchballplanerna

År 3-5 den gjord av Ida Bjurström 5/9 2016

- Trappen och ingången vid matsalen
- Ingången till hockeykorridoren
- Norra delen av fotbollsplanen
- Grillplatsen
- Bakom kullen
- Garageinfarten till tegelvillan
- Lekstugan
- Hörnet vid ingången 1-2.

Främjande insatser

- Vi diskuterar kamratskap vid aktuella händelser. Syftet är att alla elever ska känna sig trygga på fritids och ha någon att vara med.
- Vi sätter tillsammans med eleverna upp kompisregler. Detta sker i början av läsåret på första fritidsrådet.
- Vi gör trygghetsvandringar med eleverna i början av läsåret. Syftet med detta är att kartlägga områden som kan kännas otrygga. Vandringarna görs årskursvis.

Förebyggande insatser

- Fritidshemmets trivselregler upprättas av elever och personal vid varje läsårsstart.
- Pedagoger finns närvarande bland eleverna under fritidshemmets hela verksamhetstid.

- Ansvarig pedagog planerar för hur eleverna grupperas och placeras så att ingen ska känna sig ovälkommen och uppleva utanförskap, t.ex. fasta platser i matsalen under luncher och mellanmål.
- Skolverkets allmänna råd för fritidshem och skolverkets läroplan genomsyrar all verksamhet.
- Fritidshemmets personal har regelbundna möten, en gång per vecka, där aktuella elevärenden/händelser diskuteras.
- Vikarierande personal samt lärarstudenter skall informeras om fritidshemmets policy och reglerna för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Ida Limberg ansvarar för att vikarier får denna information på Vargtjutet, Anneli Lundin sköter Björnidet.
- I slutet av läsåret analyseras, utvärderas och sammanställs hanterade mobbningsfall samt inlämnade incidentrapporter av trygghetsrådet. Lillan Lifvendahl är representant för fritidshemmen.
- En gång i början av september och en gång i januari hålls samtal med eleverna om arbetsgången vid kränkningar. Detta sker på Fritidsrådet.
- Eleverna ombeds att rapportera till personalen om de ser någon form av kränkning.
- Eleverna informeras om hur och till vem de kan rapportera ev. kränkningar från vuxna gentemot elever. Informationen lämnas av den som ansvarar för Fritidsrådet d.v.s. Ammi Johansson och Maria Lindros.
- Alla kränkningar från vuxna gentemot elever ska omgående rapporteras till rektor.
- Björnidet tittar på Tv-programmet Ugglan och kompisproblemet, Ammi Johansson ansvarar för den.

Hur vi upptäcker

- Elever uppmanas att ta kontakt med någon personal om de upptäcker, eller själva utsätts för någon form av diskriminering eller kränkande behandling.
- Vi i personalen delger varandra vad som händer och sker. Viktigt att informera lärarna om det hänt något på fritids. Mejl till ansvarig klasslärare skall skickas.
- Elev- eller föräldraenkäter om skol- och fritidshemstrivsel genomförs i hela kommunen en gång per läsår i skolor F-5.
- Viktigt att ha en nära och bra kommunikation med alla vårdnadshavarna om vad som händer på fritids. Kontakten sker huvudsakligen vid hämtning, mail eller via telefonsamtal.
- Personal är alltid ute med eleverna. Personalen utplaceras framförallt på platser som identifierats som otrygga vid trygghetsvandringarna. (Vid personalbrist eller beroende på antalet i elevgruppen begränsas området.)
- Vid utevistelse ska personalen bära reflexvästar för att lätt kunna synas.
- All personal på skolan är medveten om sin skyldighet att vara uppmärksam på alla former av diskriminering eller annan kränkande behandling.
- Trygghetsrådet har regelbundna möten där ärenden som rapporterats in diskuteras och bearbetas.

Hur vi utreder

- Den personal som upptäcker diskriminering eller någon form av kränkning utreder händelsen och skriver en incidentrapport.
- Om en elev berättar för någon ur personalen om diskriminering eller kränkning som förekommer/förekommit är det den personalens ansvar att utreda händelsen och skriva incidentrapport. Om ärendet lämnas över till annan personal är det viktigt att det är tydligt klarlagt vem som är ansvarig för utredning och rapportskrivning.
- Vid utredning är det viktigt att lyssna av samtliga inblandade. Det är också viktigt att ta reda på vad ev. vittnen själva sett och vad de enbart hört av andra.
- Den som skrivit rapporten sätter in den i därför avsedd pärm samt informerar berört arbetslags representant i trygghetsrådet om att rapport skrivits.
- Den som skrivit rapporten är ansvarig för att berörda vårdnadshavare får information om händelsen samma dag som den inträffat.
- Det ska av incidentrapporten tydligt framgå **vem** som kontaktat berörda vårdnadshavare, **när** detta skett och **på vilket sätt** kontakten genomförts.
- Samtliga incidentrapporter redovisas på trygghetsrådet, som diskuterar om ytterligare åtgärder, utöver de som redovisas i rapporten, behöver göras.
- Vikarier informeras om att de lämnar över incidenter för utredning och åtgärder till ordinarie personal. Ida Limberg är ansvarig för att vikarier får denna information på Vargtjutet, Björnidet har Anneli Lundin ansvar för.
- I direkt anslutning till att en incidentrapport behandlas i THR skrivs en ”Anmälan till huvudmannen”. Denna lämnas till rektorn.
- Rektor anmäler samtliga fall av kränkande behandling till huvudmannen enligt Skollagen 6 kap 10§.

Åtgärder vid kränkning

- Personal som upptäcker att någon blir kränkt avbryter händelsen direkt.
- Alla kränkningar utreds av ansvarig personal i direkt anslutningen till händelsen.
- Vid uppdagad kränkning av elever utfört av vuxna tas omgående kontakt med rektor.
- Trygghetsrådet tar ansvar och hanterar uppkommen mobbning enligt skollagen.
- Elever som upptäcker kränkande handling rapporterar till personal.
- Vårdnadshavarna, till både den elev som utsatts för kränkning och den elev som utfört kränkning, kontaktas och informeras omgående av personalen.
- Den personal som ansvarat för utredningen samlar inblandade elever för ett avslutande samtal där den som utfört kränkningen får en möjlighet att be om förlåtelse.

Uppföljning

- Berörd personal informeras för att särskilt observera berörda elever.
- Pedagoger följer upp att vidtagna åtgärder har gett resultat t.ex. genom samtal med berörda elever och/eller vårdnadshavare.
- Trygghetsrådet följer alltid upp påbörjade ärenden.
- Har åtgärder inte gett avsett resultat vidtas ytterligare/andra åtgärder.

Verksamhetsplan för fritidshemmet på Sälens skola läsåret 2016/2017.

- Fritidshemsråd genomförs en gång per månad. Där ges eleverna tillfälle att utöva inflytande över verksamheten. Eleverna får t.ex. komma med förslag på aktiviteter. Ammi Johansson ansvarar för Björnidets möten och Maria Lindros för Vargtjutets. Vid behov delas Vargtjutets elever upp klassvis.
- Vid fritidshemsrådet informeras eleverna om hur de ska rapportera till pedagogerna då de själva eller någon annan elev utsätts för kränkningar. Ovanstående personer ansvarar för att detta görs i respektive råd.
- Arbetslaget har möte varje tisdag, där tas vid behov aktuella elevärenden upp.
- Trivselregler diskuteras och omarbetas vid behov ytterligare under vårterminen. De som håller i råden ansvarar för detta. Januari 2017 skall vi göra en revidering av trivselregler/kompisregler.
- Planen mot diskriminering och annan kränkande behandling utvärderas maj 2017 av personalen. Ny plan upprättas i början av ht 2017 av pedagoger samt rektor.
- Då samtliga elever har utelek placeras personalen ut på platser som identifierats som otrygga vid den kartläggning som gjorts. T.ex., fotbollsplan, kullen, vid klätterställningen och lekstugan.
- När eleverna får välja om de vill vara ute eller inne så begränsas området till där en personal finns.
- Skolgården är inte någon allmän plats. När/om okända personer uppehåller sig på skolgården ska personal ta reda på deras ärende, och vid behov be dem att lämna skolgården.
- Planen mot diskriminering och annan kränkande behandling läggs ut på skolans hemsida. Rektor ansvarar för detta.
- Under ht 2016 arbetar vi med samarbetsövningar för klass år 1-2, för att få en sammansvetsad grupp. Dessa aktiviteter ligger på måndagar mellan 12.00-14.00. På måndagseftermiddagar har år 3-5 en egen aktivitet som är planerad av Ida Bjurström och Lillan Lifvdahl.. Tisdagar och torsdagar har vi olika aktiviteter mellan 14.30-16.00, där eleverna har möjlighet att välja. Onsdagar är det en planerad fysisk aktivitet för alla på Vargtjutet ute på skolgården. Efter höstlovet till sista mars, går vi till Sälenshallen och har fysisk aktivitet inne. Fredagar har vi ”veckans utmaning” där eleverna får testa på nya utmaningar inom olika kategorier. De aktiviteter som kommer fram på fritidsråd/förslagslåda utförs oftast på fredagar.
- Måndagar har Anneli Lundin teckenspråk med eleverna, tisdagar har Ammi Johansson och Anneli Lundin skapande verksamhet, onsdagar har Ammi Johansson kamratskapstema, torsdagar har Anneli Lundin dramaövningar och på fredagar väljer eleverna aktivitet tillsammans genom demokratiska val. Vi arbetar med gruppdynamik och samarbete för att främja ett gott klimat mot varandra och andra runt omkring. Vi har också vävt in att det inte spelar någon roll om man är olika.

Bilaga 1.

Sälens skolas fritidshems likabehandlingsplan bygger på två lagar, Diskrimineringslagen (2008:567) och Skollagen kap 6. Dessa två lagar gäller för alla skolformer som lyder under skollagen. Lagarna förbjuder diskriminering och kränkande behandling, och ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika värde och möjligheter, samt för att förebygga trakasserier och kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

(Detta är de sju diskrimineringsgrunderna.)

Diskriminering är förbjuden oberoende av om det är fråga om direkt eller indirekt diskriminering. Lagen innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

Enligt diskrimineringslagen ska den som bedriver utbildningsverksamhet se till att varje verksamhet:

- Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad.
- Om den får reda på att någon elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier utreder omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidtar de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.
- Varje år upprättar en plan som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att, dels främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna har genomförts förs in i nästa års plan.

Skollagen 6 kap

Enligt 6 kapitlet i skollagen så ska den som bedriver skolverksamhet, om det är en kommunal skola så är det kommunen, se till att varje verksamhet (till exempel varje förskola eller skola):

- Målmedvetet arbetar för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- Genomför åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Varje år gör en plan mot kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- Lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart någon i skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

I skollagens 6 kapitel finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev – till exempel säga kränkande saker, hota eller använda våld.

Lärarna har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan. Enligt kap 5, § 3 ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det kan ibland innebära att lärare måste använda sig av vissa disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det kan upplevas kränkande behöver det inte vara det i lagens mening. (Källa: ”Förebygga diskriminering, Främja likabehandling i skolan”. JämO, DO, HO, homO, BEO).

Det finns också internationella löften som Sverige avgivit, och som delvis uppfylls genom ovan två nämnda lagar. Ett sådant löfte är att Sverige ska leva upp till kraven i FN:s barnkonvention

FN:s Barnkonvention art. 2

1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.
2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Definition av kränkande behandling

Diskriminering är en aktiv, medveten handling som missgynnar en annan person, och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en annan persons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet;

- Någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

Kränkningar kan vara;

- Fysiska; såsom att bli utsatt för slag och knuffar.
- Verbala; såsom att bli hotad eller kallad vid fula ord, som är kränkande.
- Psykosociala; såsom att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, göras till åtlöje.
- Text- och bildburna; såsom klotter, sms, kommunikation via olika forum på internet.

Med mobbning avses upprepade kränkningar, samt att det råder en obalans i makt mellan den som kränker och den som kränks.